

Redovisning av uppdrag om att utreda hur
Härryda kommun kan få fler utförare inom
hemtjänst

9

2021VFN401

Välståndsnämnden

Datum
2022-02-09

Diarienummer
2021VFN401 739

Redovisning av uppdrag om att utreda hur Härryda kommun kan få fler utförare inom hemtjänst

Förslag till beslut

Välståndsnämnden beslutar att uppdraget är genomfört och därmed avslutat.

Sammanfattning av ärendet

Välståndsnämnden beslutade den 22 september 2021 § 234 att uppdra åt förvaltningen att utreda hur fler utförare ska kunna kvalificera sig som godkända utförare enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänst i Härryda kommun. Enligt beslutet ska uppdraget redovisas senast i mars 2022.

Förvaltningen har genomfört en omvärldsbevakning och tagit del av tre kommuners underlag om LOV inom hemtjänst, Göteborg, Kungsbacka, och Mölndal. De olika kommunernas förfrågningsunderlag skiljer sig till omfång och innehåll, och de tre kommunerna använder också olika ersättningsmodeller.

Förvaltningen har genomfört en RFI för att i dialog med utförare svara på frågan om det finns uppsatta kriterier i valfrihetssystemet som hindrar utförare att etablera sig. En utförare valde att svara på RFI:n. I svaret framkom följande områden som, ur utförarens perspektiv, kan förbättras

- möjligheten att införa en startersättning per ny brukare
- stryka krav på hantering av privata medel
- möjlighet till undantag från 24-timmarsregeln för start av insats
- revidering av arbetssätt med beviljad ersättning i efterhand
- revidera krav på personalens kompetens
- byte av ersättningssystem till utförd tid (istället för beviljad tid)
- inrättande av ersättningssystem som inte bygger på utjämnings effekter
- LOU-upphandling för undvikande av kallstart

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 9 februari 2022
- Uppdrag om att utreda hur Härryda kommun kan få fler utförare inom hemtjänst, utdrag ur sammanträdesprotokoll 22 september 2021, § 234
- Utredningsrapport gällande förutsättningar för fler utförare i hemtjänsten

Ärendet

Välfrärdnämnden beslutade den 22 september 2021 § 234 att uppdra åt förvaltningen att utreda hur fler utförare ska kunna kvalificera sig som godkända utförare enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänst i Härryda kommun. Enligt beslutet ska uppdraget redovisas senast i mars 2022.

I uppdraget finns en önskan om en grundlig utredning om förutsättningarna för hur kommunen skulle kunna få fler utförare inom valfrihetssystemet inom hemtjänst. Skrivelsen frågar sig om det finns hinder i uppsatta kriterier och föreslår en Request For Information (RFI) för att lyssna till olika utförare.

Förvaltningen har genomfört en omvärldsbevakning och tagit del av tre kommuners underlag om LOV inom hemtjänst, Göteborg, Kungsbacka, och Mölndal. De olika kommuners förfrågningsunderlag skiljer sig till omfång och innehåll, och de tre kommunerna använder också olika ersättningsmodeller.

Förvaltningen har genomfört en RFI och sammanställt resultatet i rapporten Utredningsrapport gällande förutsättningar för fler utförare i hemtjänsten. RFI:n annonserades i upphandlingssystemet TendSign och tio utförare i närliggande kommuner informerades även via mejl om RFI:n.

Den genomförda RFI:n besvarades endast av ett företag, Attendo Sverige AB, och därmed kan egentligen inga säkra slutsatser dras gällande vad olika utförare anser om eventuella hinder i uppsatta kriterier för hemtjänstens valfrihetssystem.

Inga säkra slutsatser kan heller dras från uteblivna svar på RFI:n.

I sitt svar pekar Attendo ut några områden med, ur deras synvinkel, förbättringspotential (av vilka somliga skulle innebära en grundlig revidering av valfrihetssystemet för hemtjänst). De mer substantiella av dessa områden är

- möjligheten att införa en startersättning per ny brukare
- stryka krav på hantering av privata medel

- möjlighet till undantag från 24-timmarsregeln för start av insats
- revidering av arbetssätt med beviljad ersättning i efterhand
- revidera krav på personalens kompetens
- byte av ersättningssystem till utförd tid (istället för beviljad tid)
- inrättande av ersättningssystem som inte bygger på utjämnings effekter
- LOU-upphandling för undvikande av kallstart

Utöver svaret på RFI:n är det klart att förfrågningsunderlaget behöver uppdateras, både språkligt och innehållsmässigt för att bättre stämma överens med nu gällande riktlinjer och arbetssätt.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att utredningsrapporten ger svar på hur fler utförare ska kvalificera sig som godkända utförare enligt lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänst i Härryda kommun. Det faktum att RFI:n endast besvarades av en utförare motsäger inte denna bedömning då det svar som ändå inkommit bedöms som innehållsrikt och ges av en etablerad aktör.

Lena Lager
Sektorschef

Carina Fransson
Verksamhetschef

Utredningsrapport gällande förutsättningar för fler utförare i hemtjänsten

---

Martin Filin Karlsson, EC beställarenheten
2022-02-08

1 Bakgrund

1.1 Uppdrag

Välfrärdnsnämnden beslutade den 22 september 2021 § 234 att ge förvaltningen i uppdrag att utreda hur fler utförare ska kunna kvalificera sig som godkända utförare enligt lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänst i Härryda kommun.

I ärendet framgår en önskan om en grundlig utredning om förutsättningarna för hur kommunen skulle kunna få fler utförare inom valfrihetssystemet inom hemtjänst. Skrivelsen frågar sig om det finns hinder i uppsatta kriterier och föreslår en RFI (Request For Information) för att lyssna till olika utförare.

1.2 Lagen om valfrihetssystem

Huvuddragen i LOV sammanfattas i lagens förarbeten (prop. 2008/09, s. 1):

”Den upphandlande myndighet som vill tillämpa lagen måste annonsera löpande på en nationell webbplats för valfrihetssystem. Såväl privata företag som ideella organisationer kan ansöka om att bli godkända som leverantörer. Kommuner och landsting ges möjlighet att genom avtal reglera förutsättningarna för valfrihetssystemet. Alla leverantörer som ansökt om att få vara med i ett valfrihetssystem och som uppfyller de fastställda kraven godkänns, varefter kontrakt tecknas. Lagen bygger på att det inte är någon priskonkurrens mellan leverantörerna. Den enskilde ges i stället möjlighet att välja den leverantör som han eller hon uppfattar tillhandahåller den bästa kvaliteten. Enligt lagförslaget ansvarar kommunen eller landstinget för att brukaren eller patienten får fullständig information om samtliga leverantörer som man kan välja emellan. För personer som inte väljer ska det finnas ett ickevalsalternativ. Leverantörer som anser sig förfördelade ges en möjlighet att hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om rättelse”.

1.3 Nuläge

Nuvarande förfrågningsunderlag som Härryda kommun annonserar via den nationella webbplatsen är senast reviderat 2013. I annonsen finns en länk till en sida på harrayda.se där själva förfrågningsunderlaget återfinns i pdf-format. Utöver förfrågningsunderlaget finns information om ekonomisk ersättning, geografisk kommunindelning i en västlig och en östlig del, samt ett ansökningsformulär.

Information om den enskildes möjlighet att välja ges i samband med biståndsbeslut och information om de olika utförarna finns på harrayda.se.

Idag har Härryda kommun en extern utförare ansluten till valfrihetssystemet som levererar hemtjänst till fyra brukare.

2 Omvärldsbevakning

Beställarenheten har tagit del av följande tre kommuners förfrågningsunderlag för LOV inom hemtjänst:

- Göteborgs stad

- Mölndal stad
- Kungsbacka kommun

Göteborgs stad har 10st anslutna externa utförare i sitt LOV-system, Mölndal stad har 6st, och Kungsbacka kommun har 3st.

De olika kommunernas förfrågningsunderlag skiljer sig till omfång och innehåll. De tre kommunerna använder också olika ersättningsmodeller.

De olika kommunernas förfrågningsunderlag har utgjort jämförelsematerial i den RFI som genomförts.

2.1 RFI

En RFI (Request For Information) är ämnad att föra dialog med presumtiva utförare och samla in svar på frågor inför en upphandling eller revidering av ett förfrågningsunderlag. Den ska likt en upphandling annonseras i en allmänt tillgänglig känd annonsdatabas så att alla ska kunna ta del av informationen samtidigt samt för att säkra likabehandling och transparens.

Beställarenheten har genomfört en RFI-förfrågan med frågor kopplat till hemtjänstens valfrihetssystem i Härryda kommun. RFI-förfrågan annonserades från den 15 november till den 17 december 2021 i upphandlingsverktyget TendSign. Svar på RFI-förfrågan togs emot i form av ifylld svarsbilaga och möjlighet till möte för vidare diskussion och dialog gavs till samtliga intressenter.

TendSign är ett väletablerat upphandlingsverktyg, men för att öka chanserna till fler svar informerades även tio utförare i Göteborgs stad, Mölndals stad och Kungsbacka kommuns via vanlig e-post om RFI:n.

RFI:n innehöll följande frågor:

- Är kraven vi ställt i det nuvarande förfrågningsunderlag rimliga? Om inte, utveckla gärna.
- Är nuvarande ersättningsmodell/ersättningsnivåer rimliga? Om inte, utveckla gärna.
- Hur kan kommunen underlätta för er som företag i ansökningsprocessen?
- Underlättar det för er om det finns en likhet med andra närliggande kommuners LOV system för hemtjänst för att ni ska vilja etablera er i Härryda kommun?
- Vad skulle få er att överväga en etablering i Härryda kommun?
- Övriga synpunkter och funderingar?

En möjlighet att tacka ja till leverantörsdialog gavs också i RFI:n.

Endast ett företag, Attendo Sverige AB, svarade på RFI:n. Attendo var även intresserad av en leverantörsdialog.

2.2 Leverantörsdialog

Leverantörsdialog med Attendo hölls den 18 januari 2022.

Vid dialogmötet diskuterades de svar Attendo lämnat i RFI:n med syfte att säkerställa att de uppfattats korrekt och ge möjlighet till fördjupning och nyansering.

3 Inkomna svar

Under denna rubrik redovisas de svar som Attendo gav på RFI:n. Svaren är ordnade under rubriker som speglar frågorna i RFI:n.

3.1 Fråga 1: Är kraven i nuvarande förfrågningsunderlag rimliga?

Om inte, utveckla gärna.

Attendo diskuterar olika delar av förfrågningsunderlaget i sitt svar och ger kommentarer på både formuleringar och innehåll. Här får varje del av förfrågningsunderlaget som Attendo diskuterar en egen underrubrik där punkten i förfrågningsunderlaget anges inom parentes och relevant text citeras kursivt.

3.1.1 Dokumentation (3.2)

All dokumentation skall utföras i Kommunens verksamhetssystem när detta är färdigutvecklat. Fram till dess skall dokumentationen ske på av Kommunen anvisat sätt.

Attendo eftersöker tydligare formulering som anger vem som äger kostnadsansvar för systemet och ansvar för underhåll. Det bör även tydligt framgå vilket system som åsyftas.

Attendo föredrar användande av kommunens system (Treserva) för dokumentation. Möjlighet till digital signering är positivt.

3.1.2 Individuell genomförandeplan (3.2.1)

Utöver krav på dokumentation enligt stycke 3.4 ställer Kommunens handläggarenhet specifika krav på utformning av genomförandeplanen. En genomförandeplan utifrån biståndsbeslutet skall upprättas tillsammans med brukaren inom 14 dagar och lämnas till biståndshandläggaren för kännedom och uppföljning. Planen skall beskriva hur insatserna praktiskt ska genomföras och ska uppfylla krav i gällande författningar. Brukaren och/eller dennes företrädare skall vara delaktig i utformningen av planen. Planen skall undertecknas av kontaktman och brukaren eller dennes företrädare. Planen skall kontinuerligt följas upp och vid behov förändras.

Attendo anser att det vore positivt med en startersättning om två timmar för varje upprättad genomförandeplan för nya brukare samt en timmes ersättning för uppföljning av varje genomförandeplan var sjätte månad. Detta menar Attendo på skulle öka kvalitén i uppdraget.

Göteborgs stad och Kungsbacka kommun har två timmars ersättning för nya brukare och Mölndals stad en timma för nya brukare. Ingen av de nämnda kommunerna ger emellertid ersättning för uppföljning var sjätte månad.

3.1.3 Annan dokumentation (3.2.2)

Dokumentationen av insatser enligt SoL skall göras enligt 11 kap, i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser (SOSFS 2006:5) samt Kommunens riktlinjer för social dokumentation.

Hälso- och sjukvårdsinsatser som genomförs på delegation och instruktion skall dokumenteras enligt HSL och patientjournalallagen.

Attendo anser att det är oklart var hälso- och sjukvårdsinsatser ska dokumenteras och att punkten kan formuleras tydligare.

3.1.4 Privata medel och värdesaker (3.5)

Den enskilde eller närstående/god man skall sköta hanteringen av privata medel och värdesaker. I de fall privata medel och värdesaker handhas av Utföraren skall rutiner finnas för det.

Attendos ståndpunkt är att utföraren inte ska handha brukarens privata medel. Ett gott exempel på riktlinje, menar Attendo, är där beställaren informerar brukaren om att en kortslösning med faktura ska finnas innan insatsen får utföras. Attendo framhåller även vikten av att biståndshandläggaren aktualiserar frågan kring privata medel tidigt i biståndsprocessen.

Det är viktigt att i sammanhanget vara tydlig med att det är mycket svårt att helt komma bort ifrån behovet hantering av privata medel inom hemtjänsten.

3.1.5 Verkställighet (3.8)

Utförare skall erbjuda ny brukare insatser med 24 timmars varsel, vardagar, efter meddelat beslut om bistånd.

Attendo menar att det inte alltid är möjligt att starta upp insatser för en ny brukare inom tjugofyra timmar och önskar att det finns en möjlighet till dialog med biståndshandläggare om en längre uppstartstid i enstaka fall, till exempel där omvårdnadsbehov är omfattande.

Även Göteborg, Kungsbacka och Mölndal kräver uppstart inom tjugofyra timmar, men Mölndal har en skrivelse om att undantag kan medges om ärendet är av den omfattningen att det överstiger mer än fem timmar, fler än sju besök per dygn eller om insatserna kräver speciell kompetens.

3.1.6 Förändring av omsorgsbehov (3.9)

Om den enskildes service- och omsorgsbehov förändras i sådan grad att behov av insatser kan behöva omprövas skall den enskilde uppmanas att omgående kontakta biståndshandläggare, ansvarig sjuksköterska eller för rehabinsatser sjukgymnast eller arbetsterapeut. Förändringen av behovet skall framgå av dokumentation. Det ingår i Utförarens uppdrag att omgående meddela biståndshandläggaren eller i förekommande Utförarens uppdrag att omgående meddela biståndshandläggaren eller i förekommande fall sjuksköterskan om en person som får hjälp är inlagd på sjukhus eller har avlidit.

En brukare kan av olika skäl ha tillfälligt utökade behov. Det kan röra sig om sjukdom, anhörigvårdares frånvaro eller vård vid livets slut. Som tillfälligt utökade behov räknas även tillfällen då en brukare behöver ledsagning till sjukvårdsinrättning. Insatsen måste godkännas i efterhand av biståndsbedömare eller legitimerad personal i den Kommunala hälso- och sjukvården. Vid vård i livets slut skall samråd med sjuksköterska i den Kommunala hälso- och sjukvården ske. Blir behoven mer långvariga skall biståndshandläggare kontaktas.

Attendo menar att insatser som utförs på grund tillfällig förändring i brukares omsorgsbehov alltid bör godkännas av handläggare i förhand (inte efterhand). Godkännande av dessa tider i efterhand medför lätt missförstånd och meningsskiljaktigheter om vad anses vara tillräckligt eller tillfälligt i de olika situationerna enligt Attendo. Attendo ser vidare en överhängande risk att utföraren med denna regel utför tid som de sedan inte får betalt för.

3.1.7 Information till brukare (3.12)

Utföraren skall svara för information till brukaren och dennes närstående angående praktiska frågor kring biståndsbeslut och om verksamheten. Utföraren skall beskriva verksamhetsinriktning, mål, arbetssätt, klagomålshantering och uppföljning i en särskild informationsskrift till brukaren, i överensstämmelse med ansökan. Brukaren och i förekommande fall dess närstående eller gode man skall få skriftlig upplysning om vart man vänder sig om man utsatts för felaktig eller kränkande behandling av Utförarens personal. Namn på ansvarig person, kontaktman och biståndshandläggare och hur de kan nås skall framgå av informationen.

Attendo anser att det är rimligt att det ligger an på beställaren att förse brukare med information som kommer från kommunen, till exempel vilken biståndshandläggare en brukare har.

3.1.8 Personalens kompetens (3.14.2)

Utförarens personal som utför omsorg och delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser skall ha kompetens motsvarande omvårdnadsprogrammet eller minst 3 års yrkesutövning. Vid nyrekrytering av tillsvidareanställd personal skall kompetens motsvarande omvårdnadsprogrammet krävas vid omsorgsinsatser. [...]

Attendo föreslår att, istället för krav på omvårdnadsprogram eller tre års yrkesutövning, ska krav ställas på reell kompetens. De ser en risk kopplat till arbetsmarknad och svårighet att rekrytera då undersköterska på vissa platser är ett bristyrke. Krav på omvårdnadsprogram, menar Attendo, kan också försvåra för personer att komma in på arbetsmarknaden. Reell kompetens ska betyda att utföraren uppfyller alla krav i förfrågningsunderlaget för uppdraget och levererar god kvalitet. Attendo föreslår därför att kommunen följer upp kvalitet, brukarens upplevelse av tjänsten som brukarnöjdhet, istället för personalens formella kompetens.

3.2 Fråga 2: Är nuvarande ersättningsmodell/ersättningsnivåer rimliga? Om inte, utveckla gärna.

3.2.1 Ersättning till Utföraren (4.1.1)

Ersättningen för service- och omsorgsinsatser betalas av kommunen i kr per beställd timme. Den beställda tiden kan vara beviljade biståndsbedömda insatser och i förekommande fall tid för att utföra delegerade/instruerade uppgifter enligt Hälso- och Sjukvårdslagen (HSL) från legitimerad personal.

I ersättningen ingår samtliga kostnader för insatsernas utförande såsom t.ex. personal, administration, kringtid, bomtid, resor, lokaler mm. Brukaren betalar förbrukningsmaterial som behövs för insatserna.

Förbrukningsmaterial som behövs ur arbetsmiljösynpunkt bekostas av Utföraren. Vissa förbandsmaterial och medicintekniska produkter tillhandahålls av Kommunen eller regionen i enlighet med överenskommelse mellan Kommun och Regionen.

Utförare får inte kräva eller acceptera betalning utöver ersättningen för tjänster inom ramen för biståndsinsatserna. Om brukaren beställt tilläggstjänster av Utföraren debiteras kunden direkt av Utföraren.

Det framgår också följande i Schablontider för insatser och åtgärder som utförs av hemtjänst:

Samtliga beslut om omvårdnad justeras utifrån växelvård. Detta innebär att tiden halveras vid växelvård två veckor av fyra och att en fjärdedel av tiden dras av vid växelvård en vecka av fyra.

Dubbelbemanning ingår i timpriset, dvs ingen extra ersättning utgår, oavsett orsak.

Hemtjänsten ersätts för samtlig beviljad tid som inte utförs med anledning av brukares inskrivning i slutenvård och vistelse på korttidsplats (exklusive växelvård, se ovan).

Beslut om vak vid vård i livets slut fattas av sjuksköterska. Önskar anhöriga avlastning innan dess hänvisas de till att ansöka om detta hos handläggarenheten.

Attendo förordar en ersättningsmodell där utföraren ersätts utifrån det som utförs både hos brukaren och kring brukaren. I ett ersättningssystem som bygger på utjämnings effekter, det vill säga att den ena ersättningen skall ta höjd för en annan är riskerna, menar Attendo, för ett privat företag stora. Vidare blir det svårt att prognosticera intäkter och att följa upp. I ett system där utföraren istället ersätts utifrån insatser hos och kring brukaren kan både utförare och beställare följa faktiska faktorer på ett konkret och faktabaserat sätt, svarar Attendo.

Attendo lyfter fram Linköpings kommun som ett gott exempel. Där, förklarar Attendo, beslutar biståndsbedömare om insatser och utföraren får sedan utrymme att avgöra hur mycket tid som går åt till respektive insats (inom ett visst utrymme). Detta motiveras och beskrivs i en

genomförandeplan. Linköpings erfarenhet, säger Attendo, har visat att denna modell inte har inneburit ökade kostnader för hemtjänst.

Bedömning av tidsåtgång utifrån schabloninsatser frångår enligt Attendo individcentrerad omsorg. Bilagan med schablontider inom hemtjänst anser de vidare är något otydligt utformad. Det bör till exempel framgå hur insatser beviljas om en brukares behov överstiger de besök som finns angivna i schablontiderna (t.ex. tillsynsbesök mellan måltider). Attendo anser också att stödpersonen vid dubbelbemannade besök bör ersättas på samma sätt som ordinarie personal.

SKR genomförde en genomlysning av ersättningsystem inom valfrihetssystem för hemtjänst. Då fördelades ersättningsystemen för 160 tillfrågade kommuner enligt följande tabell

Annan modell	12
Beviljad tid	69
Ej svar	8
Planerad tid	3
Rambeslut	1
Tjänst	1
Utförd tid	66

Utförd och beviljad tid är alltså de två vanligaste sätten att använda för att ersätta utförare. Huruvida det ena eller andra systemet är att föredra framgår inte av SKR:s genomlysning.

Osäkerheten i utjämnings effekter som Attendo lyfter i sitt svar ligger dels i att visst utfört arbete (till exempel dubbelbemanning) inte ersätts emedan ersättning ges även vid vissa situationer när inget arbete utförs (som vid sjukhusvistelse eller vistelse på korttidsplats), men osäkerheten är också avhängig systemet med schablontider. Ett system med schablontider bygger på idén att även om varje enskild brukare inte kan få en insats utförd med den tid som en schablon tillåter – vissa kräver mer tid och andra mindre – så jämnar detta ut sig i det långa loppet. Attendos påpekande gör alltså gällande att det faktiskt, för en given utförare, inte måste jämnas ut sig, och därmed blir affären osäker.

3.2.2 Ersättningsreglering (4.1.2)

[...]

Ersättningen är föremål för årlig översyn, vilket innebär att ersättningen kan komma att justeras.

Attendo förespråkar omsorgsprisindex (OPI) vid årlig uppräkningsnivå vilket, poängterar de, säkerställer att ersättningen följer löneutvecklingen och branschens övriga kostnadsutveckling. Attendos erfarenhet från andra kommuner är att utförarna förlorar på andra metoder för justering av ersättning jämfört med prisjustering enligt OPI.

Attendo menar vidare att en årlig prisjustering enligt kommunal budget kan vara otillräcklig i förhållande till kostnadsutvecklingen i branschen och därmed påverka utföraren negativt och göra att de inte har möjlighet att leverera enligt avtal. Den risken gör affären osäker.

OPI, som tas fram av SKR, är ett relevant index för hemtjänst. En ansvarig nämnd bör, genom att fatta beslut, kunna göra avsteg från en uppräknings enligt OPI. Detta för att inte frånta nämnden möjligheten att ekonomiskt styra hemtjänsten.

3.3 Fråga 3: Hur kan kommunen underlätta för er som företag i ansökningsprocessen?

Attendo ser gärna att kommunen använder sig av ett upphandlingsverktyg som TendSign vid ansökan. Det minskar risken för att anbudsgivare blir utelämnade under ansökningsprocessen enligt dem, och att alla kan ta del av frågor och svar samtidigt i systemet.

Ett upphandlingsverktyg gör det även lättare att följa de grundrättsliga principerna enligt 1 kap. 2 § LOV som säger att kommunen ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. Förvaltningen har tillgång till upphandlingsverktyget TendSign.

3.4 Fråga 4: Underlättar det för er om det finns en likhet med andra närliggande kommuners LOV system för hemtjänst för att ni ska vilja etablera er i Härryda kommun?

Attendo menar att närliggande kommuners valfrihetssystem inte det spelar någon avgörande roll, utan påpekar att det viktigaste är bra avtalsvillkor.

En relaterad fråga som Attendo lyfter är att det kan ta tid att arbetat upp en volym och få lönsamhet, vilket kan hindra en etablering.

För att bära en strukturerad och väl organiserad hemtjänst så behövs 3-4000 timmar enligt Attendo. Ett problem som då kan ibland uppstår är att utföraren, för att möjliggöra volym, behöver utföra hemtjänst över stora geografiska områden som, utan extra ersättning för glesbygd, ändå leder till dålig lönsamhet.

För att komma runt problemet att det tar tid att arbeta upp en volym föreslår Attendo att kommunen kan teckna ett LOU upphandlat avtal under en tid för att därefter gå över till att upphandla enligt LOV. Det LOU-upphandlade avtalet kan då garantera en volym för utföraren när denne ska bli utförare i valfrihetssystemet.

3.5 Övriga synpunkter och funderingar?

Attendo som företag satsar på hemtjänst och tycker sig ha hittat bra modeller, rutiner, och kvalitetsledningssystem som fungerar för att skapa god kvalitet. De arbetar på samma sätt över hela landet. Attendo för gärna en nära dialog med kommuner som de har uppdrag ifrån. Attendo framhåller vidare att kvalitet är en fråga gentemot brukaren och att det är ekonomin som ger förutsättningar att skapa god kvalitet.

Attendo svarar gärna på RFI-förfrågningar men påpekar att de inte är så vanliga. De har dialoger med de kommuner där de är etablerade, så som Karlstad och Linköping där de upplever att de har kunnat påverka positivt i nära samverkan och god dialog med huvudmannen.

På dialogmötet diskuterades frågan om anhörganställningar i valfrihetssystem. Attendo förklarade att det inte förekommer hos dem och att det är något de inte önskar.

4 Slutsatser

Beställarenheten har genomfört en RFI och fått ett svar från ett företag. Därmed kan egentligen inga säkra slutsatser dras gällande vad olika utförare anser hindra dem i uppsatta kriterier för hemtjänstens valfrihetssystem.

Inga säkra slutsatser kan heller dras från ointresset att svara på RFI:n från utförare i närområdet, även om det går att spekulera kring att ett intresse att ge ett svar på en RFI också reflekterar ett intresse att överväga en etablering.

I det enda svar som inkommit pekar Attendo några områden med, ur deras synvinkel, förbättringspotential (av vilka somliga skulle innebära en grundlig revidering av valfrihetssystemet för hemtjänst). De mer substantiella av dessa områden är

- möjligheten att införa en startersättning
- upphörande av hantering av privata medel
- möjlighet till undantag från 24-timmarsregeln
- ersätta arbetssätt med beviljad ersättning i efterhand
- revidera personalens kompetenskrav
- byte av ersättningssystem till utförd tid
- inrättande av ersättningssystem som inte bygger på utjämnings effekter
- LOU-upphandling för undvikande av kallstart

Utöver svaret på RFI:n är det klart att förfrågningsunderlaget behöver uppdateras, både språkligt och innehållsmässigt för att bättre rimma med nu gällande riktlinjer och arbetssätt.

Slutligen konstateras att en utredning av detta slag inte kan bli mer innehållsrik än vad som ryms i de svar som inkommer och tyvärr har intresset för dialog och RFI visat sig vara begränsat.

Sammanträdesdatum
2021-09-22

§ 234

Dnr 2021VFN401

Ordförandeinitiativ – Uppdrag om att utreda hur Härryda kommun kan få fler utförare inom hemtjänst

Beslut

Välfärdsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda hur fler utförare ska kunna kvalificera sig som godkända utförare enligt lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänst i Härryda kommun.

Uppdraget ska redovisas senast i mars 2022.

Reservation

Siw Hallbert (S), Birgitta Berntsson (S), Jonas Andersson (S) och Inga-Lena Persson (MP) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Maria Kornevik Jakobsson har initierat ett ärende om uppdrag att utreda hur Härryda kommun kan få fler utförare inom hemtjänst.

Härryda kommun har sedan ett antal år tillbaka infört lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänsten. Antalet utförare som registrerat sig, samt antalet hemtjänsttagare som har annan utförare än kommunen är få. Enligt SKR så har 160 kommuner i Sverige 2020 infört LOV, varav några få kommuner pausat eller avbrutit LOV pga få utförare.

Härryda kommun ligger i en storstadsregion och borde ha goda förutsättningar för att erbjuda våra medborgare goda valfrihetsmöjligheter. Därför tycker vi i den politiska majoriteten att det behövs en grundlig utredning om förutsättningarna för, och hur vi skulle kunna få fler utförare inom valfrihetssystemet inom hemtjänst. Finns det t.ex. hinder i hur vi satt upp våra kriterier? Ett analysverktyg skulle kunna vara att genomföra en RFI (Request For Information), som är en metod att kunna lyssna till olika utförare inom ramen för LOU (Lagen om offentlig upphandling).

Beslutsunderlag

- Skrivelse från Maria Kornevik Jakobsson 12 september 2021

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2021-09-22

Förslag till beslut på sammanträdet

Maria Kornevik Jakobsson (C) föreslår att välfärdsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda hur fler utförare ska kunna kvalificera sig som godkända utförare enligt lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänst i Härryda kommun samt att uppdraget ska redovisas senast i mars 2022.

Birgitta Berntsson (S) föreslår med instämmande av Siw Hallbert (S), Jonas Andersson (S) och Inga-Lena Persson (MP) att välfärdsnämnden avslår förslaget.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att hon kommer ställa Maria Kornevik Jakobssons förslag mot Birgitta Berntssons förslag.

Välfärdsnämnden godkänner redovisad beslutsgång.

Maria Kornevik Jakobssons och Birgitta Berntssons förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att välfärdsnämnden bifaller Maria Kornevik Jakobssons förslag.

Omröstning begärs. Välfärdsnämnden godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att bifalla Maria Kornevik Jakobssons förslag

Nej-röst för att bifalla Birgitta Berntssons förslag

Med 9 ja-röster och 4 nej-röster bifaller välfärdsnämnden Maria Kornevik Jakobssons förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 4.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2021-09-22

Voteringslista: § 234

Ärende: Ordförandeinitiativ – Uppdrag om att utreda hur Härryda kommun kan få fler utförare inom hemtjänst, 2021VFN401

Omröstningslista 4

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Maria Kornevik Jakobsson (C), ordförande	X		
Sven Karlsson (M), vice ordförande	X		
Siw Hallbert (S), 2:e vice ordförande		X	
Ulrika Nordenstam (M), ledamot	X		
Inger Axelsson (KD), ledamot	X		
Birgitta Berntsson (S), ledamot		X	
Jonas Andersson (S), ledamot		X	
Inga-Lena Persson (MP), ledamot		X	
Peter Arvidsson (SD), ledamot	X		
Per Olov Risman (SD), ledamot	X		
Katia Petkova (M), ersättare	X		
Tommy Brundin (M), ersättare	X		
Anita Anger (L), ersättare	X		
Resultat	9	4	0